

AWVN-blog: Eerste cao-akkoorden in de coronacrisis

Datum: 2 juni 2020

Auteur: Laurens Harteveld

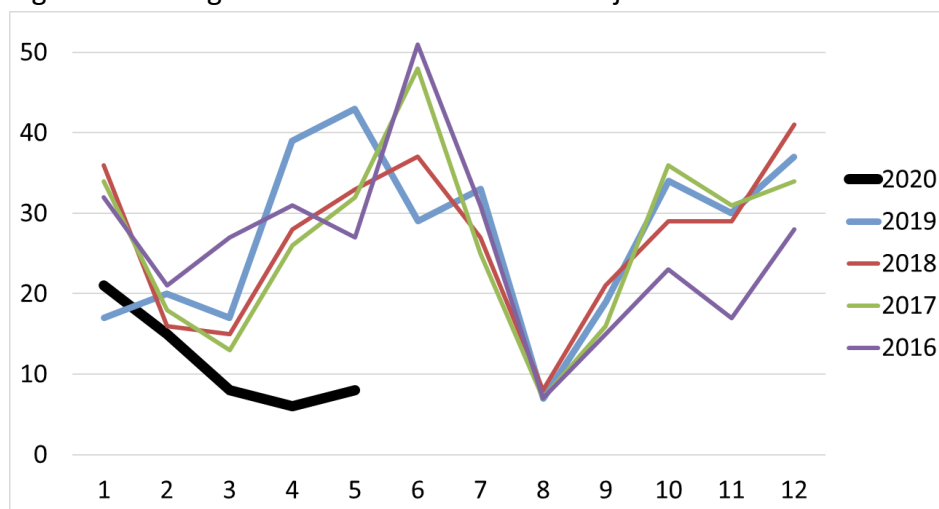
Eerder verschenen in: Tweewekelijks AWVN-ledenblad [CAO-info #11](#) (juni 2020)

Minder akkoorden

In de maand mei zijn tot nu toe slechts 8 akkoorden tot stand gekomen (zie figuur 1).

Normaal gaat het om circa 40 akkoorden in de maand mei. Sinds januari zijn in 2020 in totaal 93 akkoorden tot stand gekomen. Dat is twee maal zo weinig als normaal en ook veel minder dan afgelopen jaar (167 akkoorden in 2019).

Figuur 1: Weinig cao-akkoorden in de eerste vijf maanden van 2020

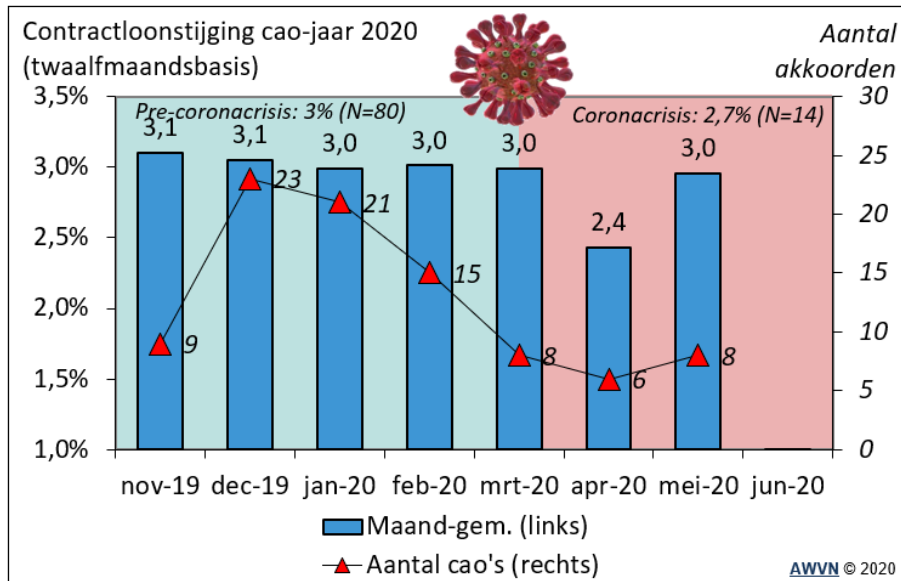

Contractlonen dalen niet/wel

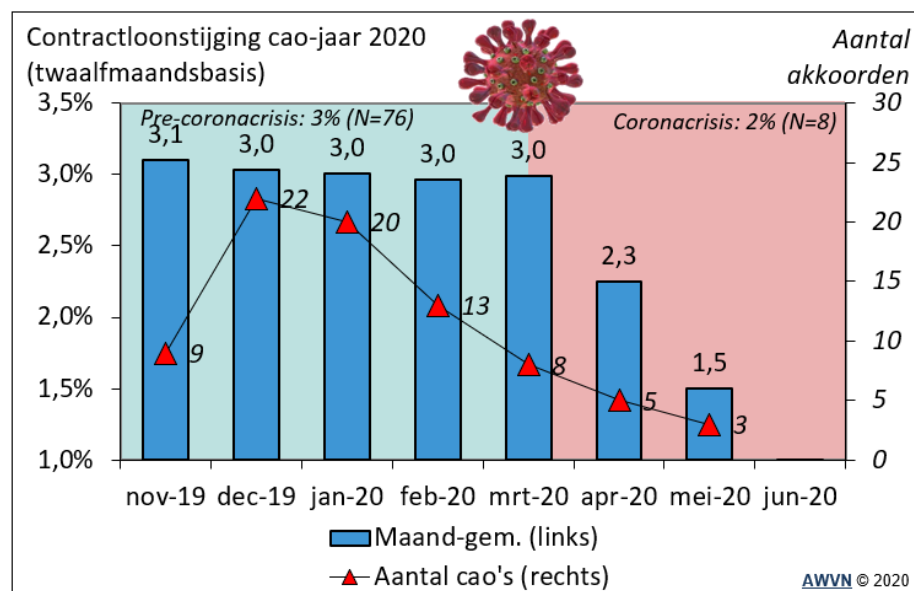
De 2020-akkoorden die voor de coronacrisis (medio maart) zijn afgesloten, kennen een gemiddelde contractloonsstijging van 3,0% op twaalfmaandsbasis (zie figuur 2). De contractloonsstijging in de akkoorden afgesloten sinds de coronacrisis valt iets lager uit (2,7%), maar een spectaculaire daling, zoals we wel terug zien bij andere macro-economische grootheden (zoals bijv. vacatures, economische groei, productie, producentenvertrouwen), blijft nog uit. Het gemiddelde voor de maand mei ligt zelfs weer op 3,0%. Maar let op: het gaat om kleine aantallen cao-akkoorden, dus individuele cao-akkoorden kunnen het gemiddelde sterk omhoog of omlaag trekken.

Als we alleen kijken naar de akkoorden in de marktsector, zien we wel een duidelijke afname (figuur 3). De gemiddelde contractloonsstijging daalt van 3,0% (voor de crisis) naar 2,0% (sinds de crisis). Dit gemiddelde is gebaseerd op slechts acht cao-akkoorden, dus we moeten voorzichtig zijn met harde conclusies. Maar we kunnen in elk geval constateren dat de eerste tekenen een duidelijke daling van de contractloonsstijging laten zien.

Figuur 2: Loonparagraaf (alle 2020-akkoorden)

Figuur 3: Loonparagraaf (2020-akkoorden in de marktsector)

Akkoorden in de publieke sector

Cao-akkoorden in de publieke sector vertroebelen de daling in de gemiddelde contractloonstijging. De eerste reden voor de hogere contractloonstijging in de publieke sector hangt samen met de budgettaire grenzen voor het cao-overleg. Die zijn gebaseerd op de CPB-ramingen van 3 maart, bijna twee weken voor het uitbreken van het coronavirus (en dus uit een ander economisch tijdperk). Bovendien gaat het om cao-akkoorden in de zorg en in het onderwijs, twee vitale sectoren. Daar sluit een hogere contractloonstijging goed aan bij het maatschappelijk sentiment in deze coronatijden.

Magere akkoorden

Ten slotte zien we niet alleen een afname in aantal akkoorden en in de contractloonstijging, maar ook in de inhoudelijke afspraken. Voor de coronacrisis spraken cao-onderhandelaars gemiddeld 2,3 afspraken over een vorm van duurzame inzetbaarheid af. In de 14 meest recente akkoorden is het aantal afspraken sterk afgenomen naar gemiddeld 0,6 afspraken over DI.

Conclusie

In het 2020-jaar zien we dat het cao-proces gegijzeld wordt door de coronacrisis. Dit zien we terug in veel minder cao-akkoorden, minder kwalitatieve afspraken (DI) en duidelijk lagere contractlonen in de marktsector.